

**Izvedbeni program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja građanskog
odgoja i obrazovanja**

(nastavne jedinice, izvanučioničke aktivnost, projekti i dr.)

Škola: OŠ „Vladimir Nazor“ Neviđane

Razred: 3. razred

Vrijeme: školska godina 2014./2015.

Učitelj/nastavnik: Ivana Medić

Naziv	Učenik kao slobodan građanin razredne, školske i lokalne zajednice
Svrha	Učenik koji primjenjuje pravo izražavanja na različite načine i štiti prava drugih
Ishodi	Učenik kao emancipirani i društveno angažirani građanin različitih zajednica u kojima ima status nositelja prava i odgovornosti. Strukturne dimenzije građanske kompetencije: ljudskopravna, politička, društvena, kulturna, gospodarska, ekološka Učenik:
Strukturne dimenzije građanske kompetencije:	<ul style="list-style-type: none"> -navodi što je sloboda izražavanja (znanje i razumijevanje), -opisuje primjere zlouporabe slobode govora u svojoj neposrednoj okolini (znanje i razumijevanje), -objašnjava posljedice koje zlouporaba slobode govora ima po pojedinca i zajednicu, uključujući povredu dostojanstva osobe (znanje i razumijevanje), -analizira činjenice i izvodi zaključke na temelju činjenica poštujući mišljenja drugih (vještine i sposobnosti), -zastupa svoje mišljenje, objašnjava i navodi argumente za svoje mišljenje (vještine i sposobnosti), -pokazuje samostalnost i samopouzdanje u iznošenju svojih stavova (vrijednosti i stavovi)
Kratki opis aktivnosti	<p><u>HRVATSKI JEZIK</u></p> <p>1.SAT: Čudnovate zgode šegrta Hlapića - Ljudsko-pravna dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Prava, slobode, dužnosti i odgovornosti)</p> <p>2.SAT: Sanjin Božić, Sanja Pilić - Društvena dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Socijalne vještine i društvena solidarnost)</p> <p>3.SAT: Film Vlak u snijegu, redatelj Mate Relja - Politička dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Razred, škola i lokalna zajednica, demokratske zajednice)</p> <p>4.SAT: Dječja posla, Nada Iveljić - Ljudsko-pravna dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Prava, slobode, dužnosti i odgovornosti)</p> <p>Tema u poeziji i prozi, Povezanost događaja s vremenom, mjestom i likom, Izgled i ponašanje lika, Basna, Dječji roman, Dječji film, Radijska emisija, Slušanje i govorenje, Sporazumijevanje hrvatskim književnim jezikom, Stvaralačko pisanje, Rasprava Aktivnosti: uljudno i prikladno sudjelovati u svakodnevnim različitim dijaloškim komunikacijskim situacijama; ostvariti kraći samostalni govorni nastup; primijetiti ulogu neverbalne komunikacije, poštovati tuđe mišljenje i znati izreći vlastito.</p>

MATEMATIKA

1.SAT: Analiza ispita znanja- Međukulturna dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Osobni identitet, kulturni identiteti i međukulturni dijalog)

2.SAT: Crtanje kružnice šestarom- Društvena dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Socijalne vještine i društvena solidarnost)

Usvojene spoznaje primjenjivati u rješavanju problemskih zadataka iz neposredne životne stvarnosti koristeći skupne oblike rada.

PRIRODA I DRUŠTVO

1.SAT: Moja županija - Politička dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Razred, škola i lokalna zajednica, demokratske zajednice)

2.SAT: Zaštita i čuvanje voda- Ekološka dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Zaštita okoliša i održivi razvoj)

3.SAT: Gospodarstvo i zaštita okoliša- Ekološka dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Zaštita okoliša i održivi razvoj)

4.SAT: Zarazne bolesti - Ljudsko-pravna dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Prava, slobode, dužnosti i odgovornosti)

Izgled zavičaja, Značenje vode za život ljudi, Gospodarske djelatnosti zavičajne regije, Gospodarstvo i kvaliteta okoliša, Moja županija, Sadašnjost, prošlost i budućnost, Moj zavičaj u prošlosti

Aktivnosti: uočiti i razumjeti vezu djelatnosti ljudi s izgledom zavičaja i prirodnim uvjetima, upoznati i razumjeti vezu između djelatnosti ljudi i onečišćenja okoliša; predlagati mjere zaštite, upoznati važne kulturno-povijesne spomenike zavičaja; istraživati i povezivati na temelju povijesnih izvora.

TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA

1.SAT: Ritmičke strukture; Dječji ples, Ljudsko-pravna dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Prava, slobode, dužnosti i odgovornosti)

2.SAT: Igre; Slobodna igra, Društvena dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Socijalne vještine i društvena solidarnost)

Obrazovna postignuća: razvijati pozitivnu sliku o sebi, jačati samopouzdanje, ustrajnost i zadovoljstvo, shvatiti tjelovježbu kao sastavni dio osobne odgovornosti za svoje zdravlje, poštovanje pravila igre, poštovanje suigrača, razvijati vještinu kontrole emocija, surađivati u timu, prihvatiti različitosti, prihvaćanje pobjede i poraza, timski rad.

		<p><u>LIKOVNA KULTURA</u> 1.SAT: Tema: Hlapić Nastavno područje: Oblikovanje na plohi – crtanje; Točka i crta Ljudsko-pravna dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Prava, slobode, dužnosti i odgovornosti) 2.SAT: Tema: Afrika: Nastavno područje: oblikovanje na plohi – slikanje; Boja – Kontrast kromatsko – akromatsko - Međukulturna dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Osobni identitet, kulturni identiteti i međukulturni dijalog) Aktivnosti: likovnim stvaralaštvom izraziti teme iz hrvatskog jezika i glazbene kulture</p> <p><u>GLAZBENA KULTURA</u> 1.SAT: Afrička zvukovna priča - Međukulturna dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Osobni identitet, kulturni identiteti i međukulturni dijalog) 2.SAT: Diridonda, slušanje i pjevanje - Međukulturna dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Osobni identitet, kulturni identiteti i međukulturni dijalog)</p> <p><u>SAT RAZREDNIKA</u> Biranje predsjednika razreda i predstavnika u Vijeću učenika, Razredna pravila, vrijednosti i posljedice, Upoznavanje učenika s pravilnicima i kriterijima vladanja, Postignuća i odgovornost za učenje, Poštivanje pravila i autoriteta, Humano ponašanje, Ponašanje i naše zdravlje, Kako reći ono što mislim, Mislimo na one kojima je potrebna pomoć, Moja prava i dužnosti u obitelji. Dimenzije vezane uz teme za sat razrednika: Ljudsko-pravna dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Prava, slobode, dužnosti i odgovornosti) Politička dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Razred, škola i lokalna zajednica, demokratske zajednice) Društvena dimenzija povezana s ostalim dimenzijama (Socijalne vještine i društvena solidarnost)</p>
Ciljna grupa		3. razred, OŠ „Vladimir Nazor“ Neviđane
Način provedbe	Model	Obvezno: - međupredmetno - izvan-nastavno; projekti škole i društvene zajednice u sklopu školskog kurikuluma, uz mogućnost odabira modularnog pristupa
	Metode i oblici rada	Metode: razgovor, djelatnosti na tekstu, metoda usmenog i pisanog izlaganja, praktični radovi itd. Oblici rada: skupni, individualni, frontalni, rad u parovima
		Nastavna sredstva za učenike: čitanka i hrvatski jezik Zlatna vrata 3, listići s napisanim ulogama,

Resursi	<p>listići s rečenicama (govornik, sugovornik), udžbenik matematike Matematičkim stazama 3, udžbenik prirode i društva Naš svijet 3, udžbenik glazbene kulture Glazbeni krug 3, papir iz mape i likovni pribor</p> <p>Nastavna sredstva za učiteljicu: Program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole (Narodne novine 104/14)</p> <p>Nastavna pomagala: papir velikih dimenzija, flomasteri, kreda, ploča, fotoaparati, televizija, radio, projektor, računalo itd.</p>
Vremenik	<p><u>Tijekom školske godine:</u></p> <p>MEĐUPREDMETNA POVEZANOST (15 sati): Hrvatski jezik (4 sata) Matematika (2 sata) Priroda i društvo (4 sata) Tjelesna i zdravstvena kultura (2 sata) Likovna kultura (2 sata) Glazbena kultura (1 sat)</p> <p>SAT RAZREDNIKA (10 sati)</p> <p>IZVANUČIONIČKE AKTIVNOSTI, PROJEKTI (10 aktivnosti): Mjesec hrvatske knjige (nastava u knjižnici), Projekt „Nabaci ideju za bolju atmosferu“, Projekt „Volim mlijeko“, Projekt „Afrika“, Humanitarne akcije tijekom školske godine, Projekt četvrtog razreda: prikupljanje čepova, Čišćenje okoliša tijekom školske godine (vezano uz projekt od prošle godine „Na putu do dućana, koš mi je dobra strana“, Priredbe u razrednim odjelima: Doček prvaša i Dani kruha,</p>

	Svečanosti: Božićni sajam, Uskrs, maškare, Natjecanja među razrednim odjelima, na županijskoj i državnoj razini.
Način vrednovanja i korištenje rezultata vrednovanja	<p>Opisno praćenje Sukladno Pravilniku o praćenju i ocjenjivanju odgojno-obrazovnih postignuća učenika u osnovnoj i srednjoj školi, elementi ocjenjivanja su:</p> <p>(1) Činjenično znanje i razumijevanje (znanje što i znanje zašto): razumijevanje pojmova, vrednota, procesa, institucija i zakonitosti koje čine temelj aktivnog i odgojnog građanstva; potvrđuje se imenovanjem, određivanjem, opisivanjem, analizom, tumačenjem, usporedbom, vrednovanjem i zaključivanjem;</p> <p>(2) Provedbeno znanje (znanje kako): razvoj i primjena građanskih vještina i sposobnosti prilikom rješavanja problema koji spadaju u područje aktivnog i odgovornog građanstva; potvrđuje se uspješnom primjenom stečenih ili inovativnih znanja i vještina u konkretnoj situaciji;</p> <p>(3) Vrijednosno usmjerenje – razumijevanje i prihvaćanje vrednota koje čine temelj aktivnog i odgovornog građanstva; potvrđuje se odgovarajućim obrascima ponašanja.</p>
Troškovnik	Troškovi materijala za likovno stvaralaštvo
Nositelj odgovornosti	Ivana Medić, učiteljica 3. razreda

Naziv	Projekt „ MJESEC HRVATSKE KNJIGE “
Svrha	Učenicima približiti knjigu kao sredstvo izražavanja, upoznati učenike s djelatnošću knjižnice, razvijati kulturu čitanja i kritičkog prosuđivanja pročitano, poticati učenike na kreativno izražavanje riječju i slikom. Međupredmetna korelacija knjižnično-informacijskog obrazovanja, hrvatskog jezika, likovne kulture i medijske kulture. Priprema učenika na cjeloživotno učenje i razvijanje kompetencije – učiti kako učiti.
Ishodi Ljudsko-pravna dimenzija Društvena dimenzija (Inter)kulturalna dimenzija	<p>Učenik/ca</p> <ul style="list-style-type: none"> - poštuje ravnopravnost i nediskriminaciju u odnosu na spol, dob, etničku, nacionalnu, vjersku i rasnu pripadnost, te socijalno-ekonomski status - suzbija društvenu isključenost i druge oblike diskriminacije pojedinca - razvija društvene komunikacijske vještine i upravlja emocijama - razvija suradnju i timski rad - razvija interkulturalnu otvorenost i komunikaciju - koristi različite izvore informacija - služi se različitim medijima - prepoznaje vlastite sposobnosti, interese, motivaciju i postignuća - aktivno sluša druge – parafrazira, sažima Ja i Ti poruke, tumači neverbalne poruke - zalaže se za toleranciju i solidarnost - zna kako učiti - nalazi kreativna rješenja - razvio sposobnost analize i sinteze, - uočava uzročno- posljedične veze, formuliра zaključke - savladao je oblike grupnog rada i prezentacije rezultata rada
Kratki opis aktivnosti	<p>Međupredmetna korelacija knjižnično-informacijskog obrazovanja, hrvatskog jezika, likovne kulture, medijske kulture i građanskog odgoja.</p> <p>1. razred</p> <p>1.sat: Upoznavanje učenika sa školskom knjižnicom - upoznati knjižnični prostor i školskoga knjižničara, izvore znanja i čemu oni služe; naučiti posuđivati, čuvati i vraćati knjige na vrijeme; razvijati sposobnost promatranja, zapažanja i slobodnog iznošenja vlastitog mišljenja; razlikovati knjižnicu od knjižare.</p> <p>2.sat: Radionica „Što je to ljubav?“ - različite vrste ljubavi; osvještavanje i uklanjanje stereotipa i predrasuda</p> <p>2. razred:</p> <p>1.sat: Ljubav u dječjim časopisima <i>Prvi izbor i Radost</i> – prepoznati i imenovati dječje časopise; razlikovati dječji tisak od dnevnog tiska i časopisa; prepoznati rubriku i odrediti poučava li nas ili zabavlja; razlikovati časopise prema vremenu izlaženja; čitati dječje časopise</p>

2.sat: Bajka „*Postojani kositreteni vojnik*“ H.C. Andersen-a – doživjeti knjigu kao motivacijsko sredstvo za različite aktivnosti pričanjem priča i bajki u knjižnici; naučiti aktivno slušati; usvojiti nove riječi te tako bogatiti rječnik. Likovna radionica: izrada vojnika i balerine od kartona i oslikavanje temperama – razvijanje suradnje i timskog rada.

3. razred:

1. sat: Put od autora do čitatelja – imenovati osobe koje su važne za nastanak knjige; prepoznati dijelove knjige (naslovna stranica, sadržaj, bilješka o piscu, izdanje, nakladnik); znati pronaći podatke u knjizi; samostalno čitati književnoumjetničke tekstove. Upoznat će strip čitajući „*Durica – Male ljubavi*“ Ivice Bednjanca.

2.sat: Likovna radionica: izrada straničnika (bookmark-era) sa strip crtežima po uzoru na strip *Durica* - prepoznaje vlastite sposobnosti, interese, motivaciju i postignuća

4.razred:

1.sat: Čitanje na glas: pjesme Luke Paljetka iz zbirke „*Miševi i mačke naglavačke*“ - osjećati ljepotu književne riječi i spoznati njezinu vrijednost u životu čovjeka.

2.sat: Likovna radionica: crtanje motiva iz pjesama, izrada plakata s pjesmama i životopisom Luke Paljetka - nalazi kreativna rješenja, razvija sposobnost analize i sinteze

5. i 6. razred:

1.sat: Disney-ev animirani film „*Ljepotica i zvijer*“ - uočiti i prepoznati ljudske vrline i poruke koje promiču animirani filmovi – ljubav, toleranciju, suživot te razvijati interes za gledanje animiranih filmova

2.sat: Likovne radionice: 5. razred – izrada ruža od krep papira, 6. razred izrada srca u 3D tehnici. Izrada plakat o crtanom filmu i knjizi „*Ljepotica i zvijer*“. Usporedit će film i knjigu, te izvući pouku priče. – razvija suradnju i timski rad, te nalazi kreativna rješenja

7. razred:

1.sat: Čitanje ljubavnih pjesama Vesne Parun i ilustriranje njezine poezije – razvijati sposobnost samostalnoga rada na književnom tekstu, sposobnost tumačenja pjesničkih slika te sposobnost zaključivanja i povezivanja značenja pojedinih stihova u cjelinu; razvijati sposobnost izražavanja osjećaja i misli, sposobnost razmjene dojmova te sposobnost argumentiranoga iznošenja vlastitih zaključaka i stavova.

2.sat: Od ponuđenih riječi (npr. ljubav, nemir, sreća, trag, zvijezde, večer) učenici će napisati ljubavnu pjesmu koja promiče solidarnost i toleranciju

8. razred:

1.sat: Najljepše ljubavne pjesme i umjetnici koji su veličali ljubav - učenici će u školskoj knjižnici i na mrežnim stranicama prikupljati tekstovni i slikovni materijal za plakat. Materijal će biti o književnicima, likovnim umjetnicima, glazbenicima koji su se bavili ljubavnim temama. Skupine će javno nastupiti: interpretativno čitajući ljubavnu poeziju i predstavljajući rad svoje skupine i plakat. - čitati s razumijevanjem i prepričavati vlastitim

		riječima; raditi bilješke i pisati sažetak; primijeniti stečena znanja i vještine u svrhu cjeloživotnog učenja 2.sat: Izrada slikovnog pisma - U povijesti se prvo javlja slikovno pismo – niz sličica međusobno povezanih sadržajem i porukom. Učenici će morati imati na umu osobu kojoj šalju poruku i sadržaj koji sličicama žele prikazati. Zadatak je uspješno obavljen ako primatelj pisma shvati poruku. – pronalaženje kreativnih rješenja Humanitarni karakter Mjeseca hrvatske knjige: Učenici će 3D srca s prigodnim porukama poslati štićenicima doma Sv. Frane, u mjesecu prosincu.
Ciljna grupa		1. – 8. razreda
Način provedbe	Model	Međupredmetno
	Metode i oblici rada	Oblici: individualni, frontalni, rad u skupinama Metode: likovnih radionica, čitanja, gledanja, razgovora, usmenog izlaganja, rada na tekstu, demonstracije, zaključivanja
Resursi		Za učitelja: Priča „Miš u knjižnici“ Sunčane Škrinjarić, „Miševi i mačke naglavačke“ Luke Paljetka, „Durica – male ljubavi“ Ivice Bednjanca, animirani film „Ljepotica i zvijer“, zbirke pjesama Vesne Parun, Internet izvori, knjižnična građa (referentna zbirka) Za učenike: Priča „Miš u knjižnici“ Sunčane Škrinjarić, „Miševi i mačke naglavačke“ Luke Paljetka, „Durica – male ljubavi“ Ivice Bednjanca, animirani film „Ljepotica i zvijer“, zbirke pjesama Vesne Parun, Internet izvori, knjižnična građa (referentna zbirka), flomasteri i drvene bojice, papiri A4, hamer papiri, karton, škare, ljepilo, akril/tempera, kistovi
Vremenik		15.10. – 15.11. 2014.
Način vrednovanja i korištenje rezultata vrednovanja		Način vrednovanja: opisno i brojčano unutar pojedinog predmeta; postavljanje radova na pano: rezultati projekta bit će vidljivi na web stranici škole
Troškovnik (npr. za projekt)		hamer papiri, A4 papiri, drvene bojice, flomasteri, karton, ljepilo
Nositelji odgovornosti		Slađana Vranjković, nastavnica hrvatskog jezika i Nikolina Dolfić, dipl. knjižničarka

Naziv	Dan sjećanja na Vukovar i Škabrnju	
Svrha	Učenici će odati počast domovinskim braniteljima, kako se njihova žrtva ne bi nikada zaboravila.	
Ishodi Politička dimenzija Društvena dimenzija (Inter)kulturna dimenzija Ljudsko-pravna dimenzija	Učenik/ca <ul style="list-style-type: none"> - unapređuje demokratsku kulturu - razvio solidarnost na razini Hrvatske - razvio osobni, zavičajni, većinski, manjinski i domovinski identitet - suzbija društvenu isključenost i druge oblike diskriminacije pojedinca - poštuje ravnopravnost i nediskriminaciju u odnosu na etničku, nacionalnu i vjersku pripadnost - poštuje dostojanstvo osobe - poznaje prava, slobode i odgovornosti pojedinca u Ustavu RH 	
Kratki opis aktivnosti	Svi učenici i djelatnici škole okupiti će se na platou ispred škole, gdje će biti upriličen kratki prigodni program. Nakon programa, u povorci ćemo se uputiti do središnjeg križa u Neviđanima, gdje ćemo molitvom, minutom šutnje i paljenjem svijeća odati počast svim žrtvama Škabrnje i Vukovara, te Domovinskog rata. Ulomke iz zapisa Siniše Glavaševića čitat će učenici 8. razreda, a prigodne pjesme recitirali su učenici 5., 6. i 7. razreda. Kod središnjeg križa u Neviđanima vjeroučiteljica će predvoditi molitvu nakon koje će uslijediti minuta šutnje i paljenje svijeća za sve poginule u Domovinskom ratu. Uredit ćemo školske pano.	
Ciljna grupa	1.-8. razred	
Način provedbe	Model	Međupredmetno, tematski dan
	Metode i oblici rada	Oblici: individualni, grupni, rad u paru Metode: čitanja, recitiranja, demonstracije, prezentacije
Resursi	Za učitelja i učenike: ulomci iz Glavaševićeve proze, recitacije, molitva, svijeće, hamer papir, drvene bojice, flomasteri, ljepilo, škare	
Vremenik	studeni 2014.	
Način vrednovanja i korištenje rezultata vrednovanja	Način vrednovanja: ostvarena priredba, uređeni panoi, rezultati projekta bit će vidljivi na web stranici škole	
Troškovnik (npr. za projekt)	-----	
Nositelji odgovornosti	Kordinatorica: Slađana Vranjković, nastavnica hrvatskog jezika	